

KÁVÉESOK LAPJA

V. évfolyam.

A Budapesti Kávésok Ipartestületének, a Budapesti Kávésipartársulatnak, a Magyar Kávésok Országos Szövetségének hivatalos lapja

22. szám

Kiadó és laptulajdonos: A Budapesti Kávésok Ipartestülete	Felelős szerkesztő: Dr. Havas Nándor	Szerkeszti: A Budapesti Kávésok Ipartestületének sajtóbizottsága.
<p>A lapot a Budapesti Kávésok Ipartestületének és a Magyar Kávésok Országos Szövetségének tagi i tagdíjuk fejében ingyen kapják. Előfizetési díj: Egy. félévr. 3 — pengő. egész évre 16.— pengő.</p>		<p>Szerkesztőség: Budapest, VIII. József körút, 38., III. em.17. Telefon: József 321—05 Kiadóhivatal: Budapest VIII., Rökk Szilárd ucca 31. Hirdetéseket a kiadóhivatal veszi fel naponta 8—14 óráig.</p>

Külön meghívók helyett.

MEGHÍVÓ.

A Budapesti Kávésok Ipartestületének előjárása f. é. november 30-án, szombaton délután 4 órakor

Ü L É S T

tart, melyre az előjáráság tagjait tisztelettel meghívja.

Budapest, 1929. november 15-én.

Dr. Havas Nándor sk. Mészáros Győző sk.
főtájtár. elnök.

Adózási kérdések.

Az utolsó évek folyamán szinte naptári pontossággal merülnek fel évről-évre az adózási kérdések.

A mindenkori gazdasági helyzet nyomása alatt hol kisebb, hol nagyobb körben fajdulnak fel az érdekeltek az adóterhek ellen, aszerint, hogy az illető kereseti ág teherbíróképessége az adott pillanatban minő.

Sajnos, ma, Csonkamagyarországon ott tartunk, hogy ez a feljajdulás általános kardallá vált, mindenki jajgat, sír és panaszkodik.

Míg egyrészt az üzleti forgalom, a fogyasztás évről-évre, sőt hónapról-hónapra hanyatlak, a közterhek hosszú sora áthághatatlan sziklafalként áll előttünk, amelyről időnként a jóakarát szimbolumaként egy-egy kis kavicsot hasítanak le, de a fal ott marad.

Arra, hogy a sziklafalon kapuk nyílnak, amelyen át a szabad fejlődés és szabad mozgás felé indulhassunk, vagy hogy e sziklák lebontassanak, hiába várunk. Közben pedig elsenyved, tönkremegy minden, olyannyira, hogyha egyszer e részben történik valami és tarthatatlan adózási rendszerünk valamikor megváltozik, nem lesz, aki ennek hasznát látja.

Azt hiszem, az adóterhek sokfélesége tekintetében a magyar kávéipar az első között áll.

Nem egyszer soroltuk fel a bennünket terhelő adónevek hosszú sorozatát, panaszkodtunk azok adminisztrálásának és nyilvántartásának nehézkes formáit.

Teljes tárgyilagossággal kell konstatálnunk, hogy adminisztrációs szempontból törtétek könnyítések, azonban a teher: a fizetési kötelezettség és a teher megmaradt.

Sőt az adminisztrációs könnyítésekkel együtt bizonyos engedmények is jártak, amelyek annak idején valóban teherkönnyítést jelentettek — volna, ha azóta a gazdasági viszonyok nem romlottak volna annyira le, hogy az általán formájában engedélyezett kedvezmény lekötött voltánál fogva nagyobb terhet jelent, mintha nem lenne általányunk.

Igy jártunk a vigalmi adó általányokkal, amelyeknek általánya az előző évi bevételek

alapján szabattott ki. Minthogy azonban bevételeink az előző évekkel 40—50%-kal kisebbek, az általán azt jelenti, hogy az esedékesnél jóval többet fizetünk. Igaz az is, hogy a vigalmi adó kulcsa és számítási módja oly magas, hogy a mai viszonyoknak egyáltalán nem felel meg.

Talán még súlyosabb a helyzet a fényüzési és forgalmi adók tekintetében, melyeket mint köztudomású, adóközösség keretében kell befizetnünk.

A viszonyok változására nézve jellemző, hogy míg az adóközösség első évét alig számbajövő veszteséggel és kevés függő tétellel zártuk le, addig a folyó év első 9 hónapjában oly tekintélyes künnlevőséggel kell számolnunk, mely az eddig esedékessé vált adóösszeg 18%-ának felel meg akkor, amikor a tartalékalap mindössze 10%. Vagyis ha a dolgok így mennek, az év végére egy 8%-os ráfizetéssel kell számolnunk.

Ha ennek a nagy elmaradásnak és a fizetési készség csökkenésének okait kutatjuk kétségtelen, hogy annak egy részét a gazdasági helyzet rovására kell írunk.

De mit szólunk akkor, amikor azt látjuk, hogy olyan üzemek tulajdonosai sem fizetnek, akiknél kivételosen az üzleti viszonyok nem romlottak le, sőt különböző körülmények folytán javulást mutatnak.

Amennyire érthető és emberi szempontból menthető a végső küzdelmeket folytató kartársak késedelme, annyira el kell itélnünk azoknak az eljárását, akik az adóközösséget egyszerűen olesó hitelforrásnak nevezik ki és kartársaik pénzét és hitelét használják üzleteikben.

Tudjuk nagyon jól, hogy vannak olyan kartársaink, akik a legnehezebb helyzetben is perenyi pontossággal fizetik általányukat, annál éltelendőbb azoknak az eljárása, akik a kartársi szolidaritással visszaélve, saját üzleti gondjaikat és kötelezettségeiket az adóközösség vezetőségére és rajta át a kartársakra hárítják.

Az év vége közeledik, amikor az adóközösségi intézmény további fennállásáról határoznunk kell.

Az adóközösségi intézménnyel járó adminisztrációs és ellenőrzési teendők könnyítése, a megadott anyagi engedmény kívánatosá tennék annak fenntartását, azonban elsősor-

ban a gazdasági helyzet, másrészt az adózási morál leromlása nagyon megfontolandóvá tesszik elhatározásunkat.

Nemcsak a mi iparunk, de jóformán az összes ipari és kereskedelmi érdekeltségek egyhangú kívánása a fényüzési adónak végrevalahára való eltörlése.

Ma már az étkezésnek semmiféle formáját nem lehet fényüzésnek deklarálni, mert az, hogyha a mostani szokás szerint ketten esznek meg egy 2 pengős menüt, nem lehet fényüzés.

A cukrásziparban életbelépett a fényüzési adó megváltása, a szörmekereskedelem tekintélyes része feloldott az alól, sőt az autók kategóriái is mentesítettek, de az esti kávéházi fekete kávé tea még mindig fényüzés.

Ídeje lenne, ha a fényüzési jelleg végre a mi iparunkban teljesen megszűnnék és az egyes üzemekre háruló forgalmi adó általán formájában hajtatható be.

Éz azonban, sajnos, csak a mi egyoldalú kívánásunk, kérdéses, hogy mi irányú előterjesztésünk sikerrel fog-e járni.

Ha ez a kérdésünk nem lesz eredményes — mint fentebb mondtunk — alaposan meg kell fontolnunk az adóközösség kérdését. Lassuk a helyzetet adóközösség nélkül és vele.

Ha nincs adóközösség, helyreáll a régi rend. Újra előkerülnek az iverk, megjelennek az ellenőrök, pontosan, dátumra fizetni kell és be kell szolgáltatni az iverket. Fílléres tévedések vagy elírások hatóság eljárás alá esnek, jönnek a bírságok, sőt esetleg súlyosabb következmények. Minden bevett fillér után le kell az adót rónunk, ami kedvező akkor, ha rossz az üzletmenet, de kedvezőtlen, ha a forgalom emelkedik.

De tegyük fel, hogy a hatóság elmegy addig, amíg 1927. évben az adóközösség előtt ment és általányokat ad. Nagyon kérdéses, hogy az egyes adózók jobban járnak-e, mert hiszen az általányokat kivető kincstári tisztviselőknek kötelezések minél nagyobb eredményeket és általányokat elérni.

Az adóközösség előnyéről alkalmunk volt meggyőződni. E kollektív megállapodásnál tekintélyes engedményt kaptunk, amely lehetővé tette minden egyes üzem egyéni elbírálását. Megszűnt minden ellenőrzési és nyilvántartási kötelezettség, melynek jelentőségét azok a kartársak tudják méltányolni, akik a fényüzési adó életbeléptetésekor aktív ipartüzek. Előnyös az is, hogy az általányokat a szakmát ismerő kartársak a legméltányosabb szempontok figyelembevételével állapították meg.

Hátrányos az a súlyos felelősség, amely az adóközösség vezetőire hárul, az egyetemleges felelősség, amely az összességet teszi felelőssé egyesek szándékos, vagy akaratlan mulasztásáért.

Egyelőre a végleges konzekvenciákat levonni nem tudjuk, mindaddig, míg az intézkedő hatóságok álláspontját nem ismerjük.

Ha az adóközösség mégis létrejön, biztosítékot kell kapnunk a késedelmes fizetőkkel szemben.

JUVENTUS

FAÁRUGYÁR ÉS BERENDEZŐ VÁLLALAT

Budapest, VIII., Magdolna ucca 6/a

Ewaldt Béla tervező-iparművész

műszaki vezetése alatt.

Tervezi és készíti a kávéházi és vendéglői szakmához szükséges berendezési tárgyakat elsősorú kivételben.

A legkiválóbb sörkülönlegesség

Szent István Porter-Sör

a Polgári Serfőző gyártmánya!

KÖZPONTI ÁLTALÁNOS TEJCSARNOK

VII., ROTTENBILLER UCCA 3'

A főváros kávéházai, szállodái és kávéméréseinek szállítója. Tojás-osztály.

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Telefon: József 338—91

346—68

350—16

Sürgöncim: „Közei Budapest”

BUDAPESTI

Telefon: József 462—63

462—64

462—65

323—07

Elsősorban meg kell kapnunk a cenzura jogát, hogy módunkban legyen a notórius nem fizetőket az adóközösségbe fel nem venni, esetleg, amennyiben az adóközösségi év folyamán ily jelenségek mutatkoznak, abból ki-zárni. A hátralékok behajtása tekintetében gyors és erélyes eszközöket kell biztosítanunk és nehogy az adóközösségi járulékok olcsó hitelforrásokul szolgáljanak, a késedelmi kamat kulcsát fel kell emelnünk.

Természetesen az átalányösszeg a leromlott gazdasági viszonyoknak megfelelően leszállítandó.

Szükségesnek láttuk az adóközösség problémáját részletesen megvilágítani, főleg az okból, hogy kartársaink ismerjék meg a helyzetet és lássák be, hogy annak megszüntetésével már elért eredményeket kockáztatnak.

A kincstár részéről ebben a kérdésben igen sok megértést és jóakaratot tapasztaltunk, most kartársaink mulik, hogy meg akarják az elért eredményeket őrizni és tovább fejleszteni, vagy pedig térjünk vissza a régi kinos, keserves állapotokhoz?

Eredményeket pedig csak akkor érhetünk el, ha a kartársi szolidaritás újra életrekelti az adómórált és érvényesíti azt a felfogást, hogy a vállalt kötelezettségeknek minden körülmények között meg kell felelni.

Mészáros Győző.

Az üzlefbérek leszállítása ügyében

A súlyos gazdasági viszonyok nyomása alatt ipartestületünk elnöksége a háztulajdonosok országos szövetségét kereste meg, azzal a kéréssel, hogy a katasztrófális helyzetet fontolóra véve, tagjaiknál hassanak oda, hogy az elviselhetetlenné vált házbérekben könynyítsenek. Az átiratot egész terjedelmében az alábbiakban ismertettük:

A Háztulajdonosok Országos Szövetsége tekintetes Elnökségének

Budapest.

Bizonyára a tekintetes Elnökség figyelmét nem kerülte el az a katasztrófális jelenség, hogy a főváros legélénkebb üzleti vidékén egyre-másra szűnnek meg a kereskedelmi és ipari vállalkozások és állanak üresen jelentékeny bérértéket reprezentáló üzlethelyiségek. Az ipar és kereskedelem válságát, régi cégek megszűnését elég részletesen ismertetik lapjaink, reámutatva e kritikus helyzet okaira.

Ez okok kétségtelenül sokfélék, elsősorban a Trianon által okozott erőgyengülés, közterheink óriási emelkedése, de nem utolsó sorban a házbérek emelkedése, amelyek nem ritkán a békeparitást is jóval meghaladják.

Közismert tény, hogy a kávéházi üzemek azok, amelyek az igénybevett helyiség terjedelménél fogva a legnagyobb összegű házbéreket fizetik.

Tény az is, hogy a mi üzemeink nemcsak a maguk megnéhezdedt és megdrágult — viszont a közönségre át nem hárítható — üzemi-költségeit érzik, de fájdalmasan tapasztalják annak a fogyasztórétegnek elmaradását, melyet a kereskedelem és ipar válsága a kávéházak látogatásától visszatart.

Ezek a megfontolások késztetnek bennünket arra, hogy a tekintetes Elnökséghez forduljunk azzal a kéréssel, hogy kávéházhelyiséggel bíró tagjaink figyelmét erre a kritikus helyzetre felhívják és őket arra bírják, hogy sok esetben a konjunktúrális időben kényszerhelyzet hatása alatt kötött bérszerződéseiket vegyék revízió alá és legalább a viszonyok jobbrafordultáig tegyék lehetővé bérlőik további existenciáját.

Evek alatt szerzett tapasztalatunk, hogy egy jól bevezetett kávéház az ingatlan értékét is emeli és az ingatlanulajdonos érdekében sem kívánatos, hogy egy-egy ily válságos helyzetben levő kávéház új meg új bérlő próbálkozása révén lejárattassék és értékét veszítse.

Bizunk abban, hogy a tekintetes Elnökség kérésünk tárgyalása alkalmával túlzást magától a rideg jogi szempontokon és emberi és polgártársi megértéssel lehetővé teszi fővárosunk e reprezentatív iparának további zavartalan működését.

Fogadják a tekintetes Elnökség őszinte tiszteletünk kifejezését, szíves válaszukat várva vagyunk kiváló tisztelettel:

Budapest, 1929. november 4.

Dr. Hávas s. k.

Mészáros Győző s. k.

főtítkár:

elnök.

Alapított 1886-ban
Herzka, Halász és Berger
vas és rézbutor-gyár
Budapest, V., Lipót-körút 10.
Teljes kávéház és szállóberendezések.

Mozgó auto-buffet

létesítését tervezte egy vállalkozó. Az engedély kiadása tárgyában a kereskedelmi és iparkamara véleményét kért ipartestületünk-től, mely álláspontját a következőkben fejtette ki:

A Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara tekintetes Elnökségének

Budapest.

Folyó év október 28-án 42.419—1929. szám alatt kelt b. felhívására, melyben mozgó buffet-k engedélyezése tárgyában kér vélemény-t, van szerencsénk a következőket jelenteni.

Mindenekelőtt meg kell állapítanunk azt, hogy közigazgatási terminológiánk szerint buffet-ipar nincs, hanem kávéházi vagy vendéglői ipar, a kérdést tehát ebből a szempontból kell tárgyalnunk.

A fennálló rendelkezések szerint a tervezett módon kávésipar nem gyakorolható. A székesfővárosi 802—1907. és 1396—1909. ggy. sz. szabályrendelet 31. §-a a kávéházi helyiségek alapterületét és magasságát előírja, ami az adott körülmények mellett nem tartható be.

A m. kir. kereskedelemügyi miniszter 1925. évi 71.103. számú rendeletének 1. pontja a vándoriparilag üzhető iparágakat felsorolja és ezek között sem a kávé, sem a vendéglős-
ipar nincsen.

Az 1921. évi IV. t.-c. 5. §-a szerint szeszes italok kimérésére, kismértékben való elárúsítására szolgáló engedély csak meghatározott helyiségre, illetőleg alkalomra adható. Ezek is csak oly helyiségekben engedélyezhetők, amelyek fekvése, építés módja és berendezése a közegészség követelményeinek megfelel, a rendőri és jövedéki felügyeletet meg nem nehezíti.

Az italmérsi törvény 10. §-a ismeri ugyan a vásárok, bucsók és egyéb sokadalmak alkalmával gyakorolható kimérés fogalmát, de csak a meghatározott üzleti helyiségre szóló korlátlan kiméresi engedélyk függeléké gyanánt, de csak igen korlátozott számban, idegen községek területére azonban egyáltalában nem.

Arra való tekintettel, hogy egy ily mozgó buffettól az ellenőrzés alig lehetséges, a helyiségek sem felelhetnek meg a törvényes helyzetnek, alig hinnők, hogy ezek az üzemek a törvényes jogosítványokat megkapathatnák.

De e szempontoktól eltekintve, gazdasági szempontból sem látjuk kívánatosnak e típus bevezetését. A turisztika és a szabadtéri sportok kifejlődésével alig van a főváros periferiáinak oly pontja, amelyeken egy-egy nyári vendéglő, kávéház, vagy más étkezőhely, sőt a téli sportok helyein egy téli-nyári üzemi helyiség ne lenne. Ezek a vállalatok az idő viszontagságainak lévén kitéve, a legkockázatosabb vállalkozások. Ennek ellenére sokszor nagy személyzetet foglalkoztatnak, tekintélyes közterheket viselnek, stb. stb.

A tervezett vállalkozás elsősorban ugyan-ezeket a helyeket akarja felkerenni és az ott lévő üzemeknek kíván versenyt támasztani.

Ha ezek a mozgó étkezőhelyiségek rendszerezetté válnának, elsősorban ezeknek — a legnehezebb viszonyok között dolgozó — üzemeknek existenciája tételné kockára, sőt velük együtt az azokban elhelyezést találó személyzete. Viszont a tervezett vállalkozás az adott viszonyok mellett személyzetet alig, vagy egyáltalában nem foglalkoztatna, úgy hogy az iparunkban tapasztalt munkanélküliség további fokozódását várhatnók.

De nem is kívánatos, hogy akkor, amikor a vendégipar a hatóságok étkezők, a kaszinók, magánfőzdelek, újabban az olasz fagyaltosok, sőt a jogaikat feltékenyen védő fűszer-és csemegekereskedések versenyével küzd, újabb versenytársat létesíteni, amely a vendég után még és a vendéglői és kávéházat jóformán házhöz szállítja.

Amíg a szilárd talajon levő üzemek a nyilvánosság előtt a legtoronyosabb formákban folytatják iparukat, az ily mozgó vállalatok a legkönnyebben csúsznak ki minden ellenőrzés alól és azokban bőséges alkalom nyílik a törvény által perhorezált kihágásokra és vétésekre.

Adott viszonyaink mellett — bármennyire is hívei vagyunk az ipar fejlődésének — a tervezett mozgókönyhákban nem csupán fejlődést, hanem az egykori és már-már kihaló-

ban levő lacikonyhák feltámasztását látjuk, amire közegészségügyi, közgazdasági és ipari szempontokból szükség nincs.

Az előadottak alapján tisztelettel kérjük sz. véleményénél iparunk szempontjait figyelembe venni és az engedély elutasítását javasolni.

SAKKÉRDÉSEK.

Rovatvezető: Katona István.

A kávé eredete.

A kávé, amely ma úgyszólván nélkülözhetetlen élvezeti cikkünké vált, az emberi izlés legújabb diadalai közé tartozik, hiszen évezredek emberi kulturák nélkülöztek, noha a bor és sör élvezete már régtől fogva ismeretes. Ruska professzor, aki a „Medizinische Welt“ című orvostudományi szaklapon a kávé sokat vitatott problémáját ismét megvizsgálta, arra az eredményre jutott, hogy az ember ismerettségét ezen aromatikus habfajtával és az abból készült italnak helyes elkészítés módját nem lehet a 15. századon túl követni. Az első, természetesen legendászerű feljegyzések a 15. század első évtizedeiből származnak, úgy hogy ilyen alapon a kávé élvezetének csupán félezeréves jubileumáról beszélhetnénk. Nem az arabok voltak szerinte a kávé felfedezői, ahogyan azt eddig általában gondolták, ők csupán annak elterjesztői voltak. A kávébokr Délarábiában, Yemén vidékén nem otthonos, amár az első nagy ültetvényekkel itt próbálkoztak. A „Coffea arabica“, ahogyan a bokrot nevezik, vadul csak a nagy abessziniai felföldön terem meg, különösen Kaffában, ahonnan nevét is nyerte és ettől délre, le egészen a nagy tavakig. Innen származik a gyönyörű örökzöld bokor, borostyánszerű leveleivel, hófehér, szagos virágaival és biborvörös gyümölcsével, amely két kökemény magot — a kávébabot — tartalmazza. A gyümölcs piros héjában és a gyümölcshúsban is megtalálható ezen növény karakterisztikus anyaga, a koffein és Keleten ezt a megpörkölt és finomra darált héjat is felhasználják a kávé készítésénél. Valójában azonban Abessziniából származik ennek a különleges anyag csodászerű hatásának és éppen nem kézenfekvő elkészítésének ismerete. A kávéról szóló első európai kutatások, melyek a 17. század második felében folytak le, ezen ital eredetéről sok minden történetet állapítanak meg, melyek valamennyien arab forrásokból származtak. Egyik beállítás szerint 1440. körül egy abessziniai pásztor, aki nyáját Kaffa körül elterülő hegyvidéken őrizte, mesélte volna el nagy elcsodálkozással a közeli kolostorban élő szerzeteseknek, hogy az őrzetere bízott állatot alvás helyett egész éjszaka vadul ugráltak fel és alá és a szerzetesek állapították volna ezek után meg, hogy a szokatlan esetet a vadul termő kávébokrak gyümölcsének és leveleinek rágeszálása okozta. A jámbor imádkozók ezután a különös növény hatását magukon próbálták ki, hogy az éjszakai lelkigyakorlatoknál fellépő álomság ellen magukat általa védjék meg. Más monda szerint kolduló vándor szerzetes bukkant véletlenül rá, amikor vándorlása közben elcsigázva a különös gyümölcsöt megkóstolta és annak felfrissítő hatását észlelte. Legközelebb a valósághoz az a megállapítás áll, hogy az abessziniek a növény finom aromáját vették elsősorban észre, amikor egy gyümölcselel megrakott ág hirtelen tüzet kapva, megpörköldött. A fenti legendából csak annyit felel meg a történeti igazságnak, hogy tényleg mohamedán szerzetesek voltak azok, akik a kávé szülőföldjén megismerték és azt a 15. század első évtizedeiben Délarábiában elterjesztették. Arab kütfők szerint egy bizonyos Ali ibn Omar al Schadhili egy Schadhilya rendbeli szent, aki 1418-ban halt meg, hozta volna a kávé elsőnek át Moccába. Mindenesetre mind a mai napig ott tisztelik védszentüknek Moccában a kávéültetvények, kávéfőzők, sőt a kávé ivók is. Innen a kellemes íté hamar átjutott Mekkába, ahol a kávé még a „Moschee“-ben (török templom) is nyugodtan szürcsölgettek és rövidesen megnyíltak az első kávéházak, ahol férfiak és nők zene hangjai mellett szórakoztak vagy sakkot játszottak. A 15. század folyamán már egész Arábiára kiterjedt élvezete és a 16. században már olyan erős szenvedélyé válik, hogy a jámborok megütközését vonja maga után. Amikor Oansuh török szultán a kegyetlen és erőszakos Kair bégét Mekkába küldi, bekövetkezik kávéivók első üldözése, amely esemény az európai bevonulás után számos utánzásra talált. A fentemlítt helytartó, aki a templomokban és kávéházakban békésen iddógáló „bűnösöket“ erőszakosan széttergette, 1511-ben összehívta a híressé vált

EMERGÉ GUMMIPADLÓ

"kávés-synodus"-t, amelyben a főpapok és orvosok egyértelműleg a kávét *hidegnek, szűzinek és főleg részegítő hatásának* deklarálják. Ezért „r o s s z n a k” nevezik miként a bort és ezt is eltilják minden hitű mohamedánoknak. Azt is kimondják, hogy aki ennek dacára kávét élme, a feltámadás napján olyan fekete ábrázattal fog szegyenkezni, amilyen a bűnöst azonnal fel lehet leszeni ismerni. Mit ezután kávéváson csíptek rajta, azt a társaság Kairóig terjesztik el, ahol 1532-ben szintén szigorú tilalom alá kerül, sőt a feltűzött esőselekek felgyújtja a kávéházakat és összeveri az ott kávézókat. De az ital győzelmét ez többé nem tudja késleltetni. Egyiptomból, amely abban az időben török uralom alatt állott, tovább került Sziába, Perzsiába és az európai Törökországba. I. Selim szultán a kávét már Egyiptomban és Sziában is megtűri, az első konstantinápolyi kávéházzal pedig 1554-ben két kereskedő, az alpeppí Hakim és a damaskusi Schems, örült üzletet csinálnak. Itt találkozunk össze a tudósok és a főhivatalnokok, de még a pasák is és a kávéházak, a társasági élet középpontjai, a „tudósok iskolája” elnevezést nyertik.

Hiába nevezik el most már a főpapok a kávét „fekete szén”-nek, amit a próféta a hívőknek tiltott, hasztalan a kávéházaknak „földi pokol” gúnyolása, az új ital rendületlenül állta a támadásokat és híveinek száma rohamosan nőtt napról-napra. Az állami pénztárnak kezelői a kellemest összekapcsolták tehát a hasznossal és a kávé megadóztatásával kiapadhatatlan pénzforrássá tették szert.

Konstantinápolyból pedig a 17. században lassan elindult a kávé Európa felé, hogy a fehér fajnak is nélkülözhetetlen élvezetévé váljék.

Fordította: Katona István.

Hivatalos rész

*

Budapesti m. kir. Táviró és Távbeszélő Igazgatóság

Budapest, 1929 nov. 8.

2-V—183/1929. szám.

A budapesti kávéesok Tek. Ipartestületének Budapest.

Tudomásomra jutott, hogy egyik helybéli kávéház, a m. kir. posta- és távbeszélő igénybevevő felek között fennálló jogviszonyra egyedül mérvadó Távbeszélő Üzletszabályzat 7. §. 7. pontja, illetve 34. §. 3. pont b) és e) rendelkezéseiben foglalt tiltó rendelkezés, valamint az előfizetők által aláírt kötelező nyilatkozat 2. és 12. pontjaiban vállalt kötelezettség ellenére távbeszélő állomásait albrételbe adta és ezzel kapcsolatban jogtalan anyagi előnyöket biztosított magának.

A Távbeszélő Üzletszabályzat hivatkozott szakaszai szerint, ha az előfizető távbeszélő állomását albrételbe adja, avagy jogtalan anyagi előnyök szerzésére használja fel, a postának joga van a távbeszélővel ily módon visszaélő előfizetőt az előfizetők sorából végleg kizárni és a távbeszélő állomást minden előzetes felmondás nélkül végleg leszereltetni.

A fent említett esetben, méltányosságból az azonnali leszereléstől még eltekintettem, azonban az illető kávéház előfizetésében álló távbeszélő állomásokat, a Távbeszélő Üzletszabályzat 35. §. 2. pontjában megállapított fel-

mondási idő figyelembevételével felmondtam és a felmondási idő letelte után le fogom szereltetni.

Hasonló eset megismétlődésének elkerülése végett kérem a t. Címet, szíveskedjék az Ipartestület tagjait figyelmeztetni, hogy távbeszélő állomásait albrételbe ne adják, jogtalan anyagi előnyök szerzésére ne használják fel, mert ily esetekben az illető kávéházak távbeszélő állomásait jövőben, a felmondási idő figyelembe kívül való hagyásával, haladéktalanul leszereltetem.

Olvashatatlan aláírás.

HIREK

MIRŐL NE FELEDKEZZÉK MEG?

November 20-ig befizetendő az általánosított és zenés kávéházak vigalmi adója.

November 30-án (szombaton) délután 4 órákor előljárási ülés.

December 5-ig megfizetendő a IV. évnegyedre szóló házbér második részlete.

December 6-ig befizetendő a nem általánosított zenés kávéházak vigalmi adója.

December 10-ig tartoznak a Forgalmi és Fényüzési Adóközösség tagjai november havi általányukat befizetni.

December 15-én fizetik a fényüzési adót azok, akik nem tagjai az adóközösségnek. — Befizetendő a személyzet illetményeiből az előző hónapban levont kereseti és rokkantellátási adó.

A munkanélküliek javára szolgáló gyűjtés eredménye hetenként beküldendő.

A Magyar Kávéipari Evkönyv V. évfolyama megrendelhető.

Előljárási ülés. A Budapesti Kávéesok Ipartestületének előljárási ülése november 30-án (szombaton) délután tartja november havi előljárási ülését.

Esküvő. Remete Viktor székesfővárosi tanácsjegyző és nejeének szigeti Vass Erzsébetnek Erzsébet leányát f. é. november 16-án d. u. félhét órákor a Calvintéri református templomban vezeti oltár elé Némethy Gábor fővárosi tisztviselő, Némethy Béla székesfővárosi tanácsnok és nejeének madari Edes Emmának fia.

Stern Zsigmond ipartestületi tag a Tözsde-buffet bérlőjének leánya f. é. november hó 3-án tartotta esküvőjét Kovács Árnin úrral, az Egyesült Izzó tisztviselőjével.

Az adóközösség intézőbizottsága november hó 8-án Mészáros Győző adóközösségi elnök vezetésével ülést tartott, amelyen az év végének közeledtével aktuálissá vált kérdésekkel foglalkozott. Az intézőbizottság tételtől-tételre tárgyalta a nagyszegű künnlevőseket és utasította az elnökséget, hogy azok behajtását a legnagyobb energiával folytassa, e behajtási akció eredményétől teszi függővé a jövő évi adóközösség megalkotása iránti állásfoglalását.

A kávéivás világrekordja: 85 esése 12 óra alatt. J. M. Gemsoek Clevelandban nemrég felhívotta a kávéivás világrekordját. Tizenkét óra alatt 85 kávéesése feketekávé fogyasztott el s ezzel minden időkre megörökítette nevét a kávéivó emberek nagy közössége előtt. A világrekorder különben kijelentette, hogyha valaki rekordját megdönti, ő nem kísérli meg újabb eredmény felállítását, mert a sok kávé annyira megemadta idegrendszerét, hogy világrekordja óta még tud naponta egy-két órát aludni s z munkájában hátrányosan befolyásolja.

Minden kávé tartson üzletében Zwack-féle Unicumot és likőröket, mert azt állandóan keresik és fogyasztják. Az Unicum eredeti palackból mérendő, mert a vevő így látja, hogy csakugyan eredeti árut kap.

Ajánlja
A VALÓDI
FRANCK-OT!
Erőmagának
használ és
vevőinek is!

Hacker és Társa
chinnezüst- és alpakkaárúk

Budapest, VII., Sip-u. 6.
Telefon: József 354—55.

Nagyösszegű megtakarítás

érhető el minden kávéháznál, ha

az elhasznált villanykörtéket

nálunk újjáalakíttatják.

Szállítunk olcsó áron garantált világítás-tesztelésű javított villanykörtéket.

Becseréljük értéktelenné vált körtéteket csekélyra. fizetéssel ilyen teljes értékű égőkre.

Megvesszük elhasznált égőit.

Fényüzem és Karbantartás

V., Hollán u. 14.

Telefon: L. 969—83

THONET-MUNDUS

EGYESÜLT MAGYAR HAJLÍTOTT FABUTOR-
GYÁRAK RÉSZVÉNYTÁRSASÁG, BUDAPEST
IV., VÁCI UCCA 11/a.

Hajlított fabutorok

és kertészkezek kaveházak, vendéglők,
szállodák számára, közismerten leg-
elsősorrendű kivitelben.

Stauffer

sajtók vezetnek!

gyéresi Szász

Prima sonka

elismerten a legjobb, finom zamatú különlegesség.
Budapest, VIII., József körút 65. szám.
Bejárás: Csepreghy u. 1. ☎ Telefon: J. 455—88.

LINOLEUM ÉS GUMMI

BURKOLÁSI SZAKVÁLLALAT
CSÁSZÁR IMRE Budapest, IX., Lónyay-u. 11.
Telefon: Automata 887—49.
Ajánlatok díjmentesen

PREISZ MIKSA

952- és villanyüzemű fehérsütemény és kenyérgyára

Gyártelep és főüzlet: VI, Kazár ucca 9. Telefon: 104-84

Szállít reggel 7 óráig este 7 óráig minden időben friss süteményt és kiváló minőségű házikenyvert.

Gyűjtünk a munkanélkülieknek! A beköszönő hideg napok ismét felélesztik a régi, nemese feladatot: támogatását azoknak, akik önhibájukon kívül, munkanélküli, meleg étel és meleg szoba hiányában dermedve várják a megváltó tavaszt.

Ha minden évben fontos is volt ez az emberbaráti kötelességteljesítés, az idén sokszorosan az, mert a rossz gazdasági helyzet, az üzletmenet pangása olyan munkanélküliséget teremtett szakmánkban, amit nem lehet, nem szabad ölvetett kézzel nézünk. A Magyar Statisztikai Szemle augusztusi számában (tehát aránylag még kedvezőbb időpontban) kimutatást közöl, melyből ki láglik, hogy a munkanélküliség növekedése 1928-hoz arányítva 11%, számokban kifejezve összesen 14.840 a munkát várók száma. A táblázat szerint, mely szakmákra bontva részletesen kimutatja, milyen rosszabbodás állott be az egyes szakmákban egy év leforgása alatt, a szállodai, éttermi és kávéházi alkalmazottak munkanélküliségének növekedését 93,5%-ban állapítja meg. Ez az értékesítő magas arányszám meg kell hogy döbbenjen mindenkit, aki a véletlen alakulása folytán abban a mai viszonyok között szerencsés helyzetben van, hogy dolgozhatik, hogy családjának legalább is minimális megélhetéséről gondoskodhatik. Érezze minden munkaadó és munkás szent kötelességének, hogy ezeket a szegény sorsúldozottakat a nehéz hónapok baján átsegítse, mert tudniuk kell, hogy üzleteik érdeke, de az egész ipari szakma érdeke is, hogy a téli szazon összehúzódottsága ne dobja oda a széles szakmunkástömegeket a legsúlyosabb nélkülözéseknek.

A gyűjtés, mely legalább kis részben, egy-egy meleg ebéd erejéig akar segíteni a munkanélküli szomorú seregét, megindult, ipartestületünk irodájában a hivatalos időben bármikor átadható. Nem szabad ebélni senkinek sem lemaradni, mert presztízsz kérdése ez minden tulajdonosnak és minden alkalmazottnak! Abban a reményben, hogy a gyűjtést mindenütt igaz megértéssel és szeretettel meg fogják indítani, várjuk a munkanélküli meleg ebédjét lehetővé tévő pengőket és filléreket.

Leegyszerűsítik a Társadalombiztosító adminisztrációját. Alig van munkaado, aki a Társadalombiztosító Intézet adminisztrációjának nehézsége miatt ne lett volna már kitéve különböző zaklatásoknak. Napról-napra nő a panaszok tömege az Intézettel szemben, mely panaszok eljutottak a népjóléti miniszterhez is. A népjóléti miniszter utána nézett a dolognak s maga is tapasztalta, hogy a túltengő bürokrácia nehézsége teszi az adminisztrációt s a hibákat még növelte az, hogy a nagy tömegben történt kinevezések során olyanok is bekerültek az Intézet tisztviselői közé, akik nem odaválók.

A miniszter azért elhatározta, hogy gyökeres reformokat hajt végre az Intézet szervezetében. Heteken át folytató tárgyalások az Intézet vezetőségével s megállapodás történt abban, hogy az adminisztrációt a lehetőségig leegyszerűsítik.

Ezzel szűnben létszámszökkenést is terveznek a tisztviselőkarban és eltávolítják azokat, akik az addigi tapasztalatok során nem váltak b. Hír szerint az újítások egész sorát valósítják meg abból a célból, hogy az adminisztrációt gyorsabbá és egyszerűbbé tegyék.

A Club kávéház gyászja. Magyarosy József, a Club kávéháznak 17 éven keresztül dérek főpincére f. hó 10-én hosszú betegség után elhunyt. Úgy a vendégek, mint a kávéház tulajdonosa és kollégái szomorú szeretettel váltak meg a megbízható, hű munkatárstól, aki mindenkor összetudta egyeztetni a fegyelméletet a baráti, kollégális szeretettel és aki az üzletet jóban-rosszban olyan híven szolgálta. Temetésén nagyszámúban vonultak fel a gyászoló családon kívül pincérekollégái; a Főpincérek, Orsz. Egyesülete és a Pincérszakszervezet küldöttségileg képviseltették magukat. Hantjánál a kávéház tulajdonosa, a főpincérek egyesülete és kollégái bucsúztatták és helyezték el kegyeletük emlékosztoróját.

Kartársaink figyelmébe! Felhívjuk kartársaink szíves figyelmét ezen rendkívül előzékeny ajánlatra, melyet Fried Zsigmond és Fia műsztergályozó cég a billiárdasztalokkal rendelkező kartársainknak felajánl. Nevezett cég ugyanis azon célból, hogy üzleti összeköttetését a kávé-sokkal intenzívebbé tegye, hangzatos reklámok helyett hajlandó az összes dákok karbantartását öy havi átalány-díjért elvállalni, amilyen összeget a kávéház tulajdonosa a cégnek felajánl. — A cég kötelességgel kijelentette, hogy egyetlen ajánlatot sem fog visszautasítani, annál kevésbé, mivel ily módon reméli a többi szükségletekre vonatkozó rendeléseket is megkapni. Fenti ajánlat kihasználása érdekében kérjük közvetlen Fried Zsigmond és Fia céghez fordulni. Telefon: József 428-14. VII., Király-ucca 39.

Általános adóösszeírás az 1930. évre. A közadókészítés szabályai elrendelik, hogy a városokban, valamint a nagyobb községekben évenként, a többi községekben pedig három évenként össze kell írni az adóalanyokat és adótárgyakat.

Az általános adóösszeírás országsszerte most folyik. A fővárosban is kiosztották már az adóösszeírás iveket, melyeket a lakók kitölteni, a háztulajdonosok pedig gyűjtőívbe foglalni kötelesek.

Fekete nyomású összeírás ívet mindenki tartozik kitölteni, aki a házában valamely lakásnak főbérője, társbérője, vagy a saját házában bérfizető nélkül lakik, továbbá a 18 évesnél idősebb albérő, ha önálló keresete van és mindezeknek az önálló keresettel bíró családtagjaik.

Zöld nyomású összeírás ívet állít ki az üzlet-, iroda-, rendelő-, műhely-, raktár és hasonló helyiségek bérője vagy az, aki saját házában ilyen helyiségeket használ, továbbá általában minden jogi személy (egyesület, társaság, társulat, stb.).

A fekete nyomású ívet abban a házában kell kiállítani és gyűjtésre átadni, melyben az összeírt adózó lakik, míg a zöld nyomású ívet abban a házában kerül kiállításra és begyűjtésre, melyben az üzemeltetése, stb. van.

Mindenki, akinek kereseti adóköteles foglalkozása van, kétféle összeírás ívet állít ki, még akkor is, ha foglalkozását abban a házában folytatja, amelyben lakik.

A kétféle ív szövege egyébként teljesen egyező s a zöld nyomású ív kiállítását csak az teszi szükségessé, hogy ez különösen az általános kereseti adóköteles adózók összeírására szolgál.

Az ívek pontos és helyes kitöltése mindenkinek fontos érdeke, mert az összeírás ív adatai komolyan számba jömmek az 1930. évre szóló állami adók pótladók és egyéb szolgáltatások, mint pl. a kézműnyseprési díj, stb. kivételénél, valamint az egyházi (fekezeti) adóztatásnál.

A kitöltött és a háztulajdonos által összegyűjtött összeírás iveket a hatósági kiküldötték a helyszínen átvizsgálják, a hiányokat az adózókkal pótoltatják, a hibákat kiigazítatják, mely célra az adózók a szükséges felvilágosításokat megadni tartoznak.

Az összeírás megtagadása vagy hamis adatok tudatos beállításai jövedéki kihágás, mely érzékeny pénzbüntetéssel torolható meg.

A magyar rizs. Békésesaba környékén learatták a kísérleti rizst és ismeretessé váltak az immár második évben folytatott rizstermelés eredményei. Az aratás megfelel a várakozásoknak és meghaladja a múlt évi termést. Az időjárás csak részben volt kedvező, de a jó nyári idő a kedvezőtlen tavaszi hónapok kárát behozta. Az eredmények a következők: Az Olaszországból meghonosított rizs 3 és egynegyed katasztrális holdon 41 métermázsát hozott, vagyis holdanként átlag 12,8 mázsát. A bolgár rizs 1,5 katasztrális holdon 176,46 métermázsát hozott, vagyis holdanként átlag 12,3 mázsát. Ha a szeptemberi jégverés elmaradt volna, úgy az aratás átlag 14-15 métermázsára rúgott volna. Minőségileg az aratás sokkal jobb, mint az első évben: a szemek erősebbek és teljes akklimatizálódást mutatnak.

Új ezüstpénz jön novemberben. A magyar állami pénzverde most készíti az új kétpengősöket. Az új pénz egyik oldalán „Magyar királyság — két pengő” körirattal, a másik oldalon Szűz Mária képe a következő körirattal „Magyarország Védő-asszonya 1929”. A rajz tökéletes és hív mólolata az 1710-ből származó úgynevezett „Mária tallér”-nak. Az új kétpengősök minden valószínűség szerint már e hónapban forgalomba is kerülnek és azután kerül a sor az új ötpengősök verésére.

DIETZLER PEZSGŐ

Telefon: Au 65-5

Arany (édes)
Ezüst (félédes)
Cremant rosé (édes)

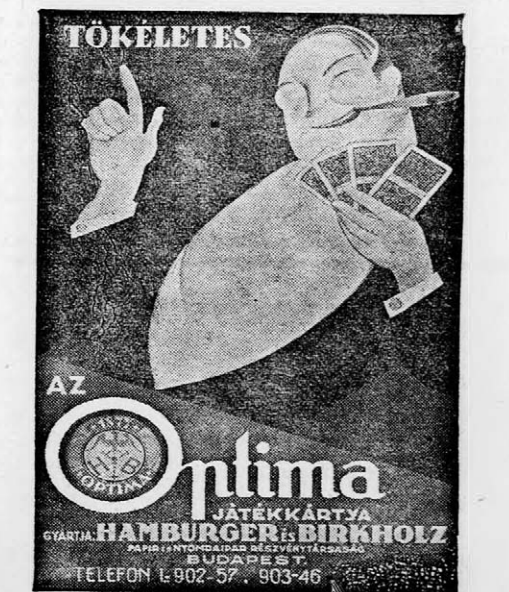
Az ismeretlen ital. Az angol felsőház egy kiváló tagjáról mesélik a következő mulatságra, anekdotát. A lord azzal kérkedik, hogy Anglia legelső portói borszakértője és nemrégiben fogadott, hogy bekötött szemmel, csupán az íz és szag nyomán minden fajta portói borknak évfolyamatát és termelő helyét meg tudja állapítani. A fogadást végre is hajtották. Miután a lord minden tekintetben helyesen ítélte meg az elébe tett portói borfajtákat, végül is áhitatos esendben egy pohár friss kútvízzel kínálták meg. A lord ivott be löle egy kortyot, majd ijedten kiköpte és felkiáltott: „Ézt a micsodát nem ismerem! Az bizonyos hogy nem portói bor! Talán az a reitenetes folyadék, amellyel önök a fogait szokták megtisztítani!”

Tisztelt Kávés Urak! Ha súlyt helyeznek arra, hogy vendégeik meg legyenek elégedve; csak s Zwack-féle Golf-Orangead-ot szolgáljanak fel, mert az nem essenciákból készül, hanem narancsból és nincs kátrányfestékkel kezeve.

GRÖF SOMSSICH THAMÉR BORGAZDASÁG-ÉS KERESKEDELMI RT.

KÖZPONTI IRODA:
VI., Andrássy út 31. — Telefon: 142-85.

TÖKÉLETES

Optima

JATEKKARTYA
HAMBURGER-É BIRKHOLZ
PÁRIS-NYHONDAI PÁRIS BÉRVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST
TELEFON L: 902-57, 903-46

BORPALOTA R.-T. BUDAPEST

Pincészetek: VIII., Kenyérmező ucca 6.
IX., Fővám tér 14.
TELEFON: JÓZSEF 395-64, J. 346-11.

Kitűnő minőségű palack és hordós borok.

VILÁGÍTÓ

TELEFON: 418-19

Bokor's Koron

BUDAPEST
RÁKÓCZI-UT 34

CÉG TÁBLAK

Kávéházak és vendéglők légfűtéses berendezését

szakszerűen végzi

KOCH JENŐ

Meidinger- és folytonégőkályha-gyáros
BUDAPEST, VI., SZONDY UCCA 53.

Elsőrendű
kivitel!

Telefon: Aut. 208-69.

Tervezés díjtalan!

Alapítva
1899.

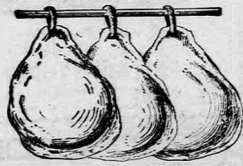
Gazdaságos
tüzelés!

A gyufamonopólium Németországban és Ausztriában. A svéd tröszt a német gyufagyáraknak már csaknem 70 százalékát összevásárolta. Hogy mindemellett eddig Németországban nem tudott gyufamonopóliumra szert tenni, az egyedül a német fűszerkereskedők nagybevásárló szervezetének, az EDEKA-nak tulajdonítható, amely oly nagymennyiségű orosz szovjetgyufát hozott be Németországba, hogy ez lehetetlenné tette egy monopólium kialakulását. Mithogy most a svéd tröszt és az EDEKA között létrejött a meg egyezés, kísért a német gyufamonopólium, amennyiben hírek szerint a svéd gyufakirály, Ivar Kreuger, 600 millió aranyárka állami kölcsön ellenében meg fogja azt szerezni. Ausztriában pedig a Bodenkreditanstalt összeomlásával kapcsolatban merült fel a gyufamonopólium terve, amennyiben az Allgemeine Kreditanstalt, amelyet az osztrák Kormány a Bodenkreditanstalt magába olvasztására vett rá, feltételei során a gyufamonopólium jogának megadását is felvette.

Az amerikai szesztilalom tanulságai. Ily címen nemrégiben hagyta el a sajtót dr. Czako István, az amerikai Harvard Egyetem ösztöndíjasának egy tanulmánya, melynek különös érdekességét az a körülmény ad, hogy dr. Czako István, a m. kir. népjóléti minisztérium törvényelő-készítő osztályában titkár. Czako tanulmányában rövid visszapillantást vet az amerikai prohibíció keletkezésének történetére, valamint ismerteti azt a nagy apparátust, amelyet a szesztilalom mennél, ahthatósabb keresztülvitele érdekében létrehozottak. Különösen érdekesek azok az adatok, amelyek az amerikai kormány a prohibícióval kapcsolatos költségeire vonatkoznak, amelyek nagyságukkal szinte megdöbbentik az olvasót és sönkételenül teszik a kérdést, vajjon a kisebbik rosszért érdemes volt-e ezeket a hatalmas áldozatokat vállalni. Érdekes tanulmányának az a része is, mely a közegészségügyi statisztikának különböző szempontokból mutatja be adatait. Ennek nyomán a nagy nyilvánosság, a politikusok, az orvosok, stb. azon a meggyőződésen vannak, hogy a prohibíció mai formájában egyoldalú és problematikus és itt az ideje a reformnak. Ebben az esetben mindenki jól járna: a farmer is, aki esempészéssel többé nem foglalkozna, az idegen is, aki nem volna kénytelen a legelemibb jogaiba való beavatkozást eltűrni, de elsősorban maga az állam is, mert nem kellene többé minden polgárának háza elé seandórt állítani és így eltűrnie a költségvetésből a sok millió dollárnyi prohibíciós kiadás. A legnagyobb diadalt pedig maga a közegészségügy aratná, mert kevesebben halnának meg alkoholmérgezésben és kevesebben vakulnának meg mérges italok következtében.

Az igazság az alkoholtilalom körül. A teljes alkoholtilalmat az Egyesült Államokban 1920-ban vezették be, hogy visszafojtsák az ott divó iszákosságot és a népet egy caspásra a tartó-

Dísznövényekhez. Ne feledjen el venni 1 doboz 3 sonka védjegyű magyar sonkapacot, mely a húsmérték és sonkának kellemes ízt és zamatot kölcsönöz olyat, mintha prágai sonkát enne, 1 doboz 2 pengő, mely 30 kilo húsmértékű elegendő. Kapható mindenütt. Postán 4 pengő beküldése ellenében bérmentesen szállítja a **Farkas Drogeria Miskolc** 2. Vásárcsarnok épület. Legfinomabb Farkas rum és likörökön kívül még 60 fillér. Fel kilo csoda finom vegyes pipere szappan 1 pengő 30 fillér. Mindenféle drogeria cikk és a legfinomabb ruhafesték minden színben. 10 pengős megrendelésnél valódi párisi puder mintául mellékeltek. Rendelésnél előleg küldendő.

kodásra kényszerítsék. Mennyiben sikerült ez az utóbbi kilenc év alatt. Erre a kérdésre megfelelően nem oly egyszerű, mert hiszen az iszákosságot vagy a tartózkodást nem lehet méterrel mérni. A megítélésnél inkább jelekre és adatokra vagyunk utalva, amelyekből az iszákosságnak vagy tartózkodásnak a esőkkenésére vagy emelkedésére lehet következtetni. Egy ilyen adat és talán a legjobb, mert a legkézenfekvőbb az iszákosság miatt vagy az iszákossági kilengéseknek következményei miatt letartóztatási statisztika. Főleg egy összehasonlítás különböző évke letartóztatási számai között igen jó bizonyíték.

Ebből a gondolatból kiindulva a mérsékleteség barátai Amerikában a newyorki „Moderation League” már évek óta arra törekszik, hogy az iszákosság miatt letartóztatottak összes adatait a rendőrségtől megszerezze és évkönyvekben összeállítva, a nyilvánosságra hozza.

Ebből vesszük a wieni Neue Wein Zeitung nyomán a következőket a jelentés alapja azok az adatok, amelyeket a rendőrkörletek 534 helyéről 1924—27-ig, 518 helyről 1920—1927-ig és 383 helyről 1914—1927-ig küldtek be. Ezekből a következőket láthatjuk.

1. A fentemlített 384 helyen, amelyekről csak négy év tartamára lehetett adatokat megszerezni az iszákosság miatt letartóztatottak száma 640.136-ról 707.104-re növekedett négy év alatt.

2. Az 518 helyen, amelyekről az utolsó nyolc évre vonatkozó adatokat szállították, a letartóztatások száma 1927-ben nem kevesebb, mint 238 százaléka volt a legalacsonyabb számnak, amelyet 1920 állapítottak meg, az alkoholtilalom bevezetése utáni első évben.

3. A 383 helyen, amelyekről az utolsó 14 év adatai ismeretese, kitűnik, hogy a letartóztatottak száma magasabb volt, mint minden előbbi évben, kivéve az 1916-évet, mely a háborús pszichózis befolyása alatt állott.

4. Azokban az államokban, amelyek már a szesztilalom bevezetése előtt szárazra tetek, a viszonyok rosszabbak, a háború előtti „nedves” állapot állapotainál, mert az iszákosság végett letartóztatottak száma a száraz államokban 1922 óta igen erősen emelkedett az 1924 év adatai felé: Igen érdekes, hogy a számokból konstruált görbe 1920, a prohibíció születésének évétől kezdve egy erős letörés után szinte rohamosan emelkedik, minthogy éppen ebben az évben eszmélt volna arra, hogy lefelé menő helyzetben van és mintha ezáltal egy erősen emelkös impulzust nyert volna.

Igen érdekesek azok az adatok is, amelyek 21 éven alulakra vonatkoznak. Itt is az 1917 évig tartó rövid emelkedés után 1919-ig rövid süllyedés, majd ugyanaz a felszökkenése a görbének mutatja, hogy az iszákosság éppen a fiatalság között mind gyorsabban és ijeszítőbben terjed. Joggal jegyzi meg tehát a Moderation League szaktudósítója, hogy Amerikában a szesztilalom bevezetése óta evről-évre több a fiatal iszákosok száma, ami kevés jót jósal a prohibíciónak.

Pénzbírsággal sújtják az iparost, aki nem tudja fizetni a Társadalombiztosító Intézet járulékait. Országszerte erős felzúdulást keltett, hogy a Társadalombiztosító Intézet megint kezdi alkalmazni a büntetéspénzek kirovását. A tönkremenő kézművesiparosok alig bírják megfizetni a Társadalombiztosító kirott járulékait és ennek 24 százalékos pótlékát és most újabbán még külön büntetéspénzek kirovásával is terhelik. Ez ügyben a kézművesipari érdekvéviséletek küldött-sége eljárat Papp Géza államtitkárnál és Huszár Károly elnöknel, akik ígéretet tettek arra vonatkozóan, hogy e kérdést rendezik oly irányban, hogy a kézművesiparosok jogos panaszaival orvosoltassanak és sérelmei megszűnjenek.

Gondnokság alá került egyén iparának gyakorlása ügyében a pécsi kereskedelmi és iparkamara elvi jelentőségű állásfoglalása a következő: Az iparúzó gondnokság alá helyezésevel ugyanaz a helyzet áll elő a családra mint özvegyesség esetén, azzal a különbséggel, hogy az özvegy és az árvák hátramaradottak, a gondnokság esetén pedig a családtagok magukra-maradottak, e két pozíció között azonban ipar közigazgatásilag semmi különbség sincs, mert mindkét esetben szükség van arra, hogy az iparúzóhoz folyó családfenntartás továbbra is biztosítva legyen, tehát a törvényi intencióknak megfelelően a gondnokság alá helyezett iparos után, a feleségének vagy örökösének meg kell engedni, hogy a gondnokság alá helyezett iparát újabb iparigazolvány nélkül folytathassa.

Az Ipartestületek Országos Szövetsége feliratot intézett a népjóléti miniszterhez, melyben az üzemutódlás kérdését kívánja intézményesen rendeztetni. Szinte kuriózuszerű az az anomália, amely e téren a Társadalombiztosító Intézetnél fennáll, mert igen gyakran történik, hogy egy helyiséget az iparos a háztulajdonostól veszi bérletbe, s az üzemelőddel semmiféle összeköttetésben nem állót és attól semmiféle berendezési tárgyat nem vett át és a Társadalombiztosító Intézet még is az üzemutódlás akarja megvenni az üzemelő tartozásait a Társadalombiztosító Intézet szemben.

A Szesztilalomellenes Nemzetközi Ligája Budapesten tartja jövő évi kongresszusát. A Párisban székelő Nemzetközi Liga a Prohibíció ellen november 7-i tanácsülésén foglalkozott azzal a meghívással, melyben a Libertas, az alkoholprohibíció ellen alakult magyarországi egyesület a június havában Kopenhágában tartott kongresszuson a Nemzetközi Liga tagjait az 1930-i közgyűlésre Budapestre hívta meg. A tanács egyhangulag elfogadta a meghívást, és a magyarországi egyesületnek megküldött értesítésében a jövő évi kongresszust május utolsó napjaira vagy június elejére kéri Budapesten kitűzni. Az értesítés alapján a Libertas a kongresszus előmunkálatait megkezdte.

A szlovenszkói sörgyárak maguknak kívánják biztosítani a szlovenszkói piacot. Már hónapokkal ezelőtt megírtuk, hogy a csehszlovák sörparban nagy jelentőségű tárgyalások indultak meg különböző megegyezések létrehozása érdekében. Ezek a tárgyalások még ma is folynak és úgy halljuk, hogy meglehetősen nehézségek állanak a megegyezés útjában. A tárgyalásokban természetesen a szlovenszkói sörgyárak is részt vesznek, amelyeknek prosperitását egy megfelelő megegyezés nagy mértékben előmozdítaná. A szlovenszkói sörpar tudvalevőleg erősen megsínyli a nagy cseh gyárak éles versenyét és ha egy megegyezés útján ezt a versenyt ki lehetne kapcsolni, ez egyet jelentene a szlovenszkói sörgyárak felvirágzásának új korszakával. Eppen ez a probléma azonban, nevezetesen a szlovenszkói sörgyáraknak az a kívánalma, hogy a szlovenszkói piac számukra biztosítható, egyik leg súlyosabb ütközőpontja a tárgyalásoknak.

FRANÇOIS
PEZSGŐ

Crémant Rosé
Transylvania sec

Kristály forrásvíz legyen mindennapi italod!

Budapesti Kávésok Áruforgalmi R.-T VIII. József körút 38. Telefon: J. 392-77

E helyen is felhívjuk vevőink figyelmét TEA ÜGYBEN szétküldött leveleinkre és azon felelőket, akik teaszukségletüket a múlt szezomban még nem általunk fedették, kérjük, mielőtt az őszi szezon kapcsán teaszukségletük beszerzésével foglalkozna, adjanak nekünk módot arra, HOGY TEAKEVEREKEINKET KIPRÓBÁLJAK. E speciális keverékeket a múlt év folyamán vezettük be és azok a legelőkelőbb üzletekben a legteljesebb megelégedésre vannak használatban. Tudvalevő, hogy a tea tekintetében az angolok a leghozzáértőbbek és ezen keverékeink — mint ahogy már annak idején ismertetésünkben említettük — angol rendszer szerint készülnek és eredeti 5 és 2,50 kg. ládákból kerülnek forgalomba. Elmult szezomban nagyszerűen bevált csomagolási mód bevezetésére az indított bennünket, hogy a vevőnek ne kelljen egyszerre nagymennyiségű teát raktáron kibontva tartani.

*

JAMEKBEN ÉS IZEKBEN a piacot most, hogy az új áru piacra került, a legkülönféle áron, a legkülönfélébb minőségekkel árasztják el. Vevőinket nyomatékosan figyelmeztetjük, hogy ezen olcsóbb fajta jamok nem tiszta gyümölcsből készülnek, hanem rendszerint almával vannak keverve. Vevőink figyelmébe ajánljuk az eddig is kizárólag vállalatunk részére és általunk forgalomba hozott KIVALÓ MINŐSÉGŰ ALTALÁNOSAN ISMERT KOLÉNYI-FÉLE JAM-KÉSZÍTMÉNYEKET, amelyeket ma már minden üzlet, AMELY VENDEGEINEK ELSŐRENDŰT KIVAN NYUJTANI, NÁLUNK SZEREZ BE.

*

KOMPÓTOKBAN rövidesen ajánlattal fogunk szolgálni és kérjük vevőinket, amíg ezzel ki nem jövünk, e cikkekben köteteket ne csináljanak, annál is inkább, mert az elmult szezomból még nagyon sok tavalyi megbízhatatlan áru maradt készletben, amelyeket természetesen igyekeznek túladni.

*

JAMAICAI RUMMAL 2 évvel ezelőtt vágott, beérett 50 és 60%-os rumkészítményeket és vágás céljára szolgáló 78% -os EREDETI JAMAICAI RUMOT az őszi szezon kapcsán legmegbízhatóbban és legolcsóbban nálunk szerezhetik be vevőink.

Uj rendszer a vendéglők és kávéházak zárórájának meghosszabbítására Szegeden. A szegedi kávéosok és vendéglősök nagyon sokat panaszkodtak és deputációztak a rendőrségen az érvényben levő záróra rendszer hibái ellen. Szeged város rendőrsége, most a vendéglős és kávésipart kielégítő módon oly formában rendezte a zárórámeghosszabbítás rendszerét, hogy a kávéház és vendéglők számára szelvényfüzeteket készített, a mely szelvények kitöltése és a rendőrszobára való beszolgáltatás által az éjszakai órákban is meg lehet hosszabbítani a zárórát, amikor az üzemeknek a vendégek kiszolgálása miatt arra szükségük van.

A római katolikus egyház az alkoholtilalom ellen. Ugyilátszik a prohibíciós mozgalom elérte már csúspontját. Hivatott körökben mindinkább ellenzik az alkoholtilalmat. Az Osservatore Romano, a Vatikán hivatalos lapjának feltűnő két cikke után, amely „A püspökök ellenzik a prohibíciós propagandát” cím alatt jelent meg, a baltimorei Monsignor M. J. Curley lépett fel erélyesen az északamerikai prohibíciós törvény ellen. Ujabbán pedig a berlini pápai nuncius, Pacelli minden kétséget kizáróan visszautasította a prohibíciós mozgalmat és ez egy intés akar lenni bizonyos prohibíciós fanatikusok túlzásainak. A Kreuzbund elnökéhez intézett írásában a pápai nuncius a következőket fejté ki: Szivesen teszek azon kérésnek eleg et, hogy megadjam az új Bundszentralet, amely a Kreuzbundnak előgárdája abban a hareban, amely a szeszrel való visszaélés ellen és a mérsékelt szeszfogyasztásért küzd. A katolikus a szeszitalokat nem tekinti méregnek, hanem isteni adománynak. Az Ursten kiválasztotta a szőlőtőkét a szent eucharistia titkainak serlegéül. De a szeszitalok mértéktelen fogyasztása mérgező hatással van a jólétre, a családi boldogságra és békeségre és igen hamar és igen könnyen mérgező hatással van a jövőendő nemzedékre is. A szeszitalok mérsékelt és elővigyázatos fogyasztása nem bűn. De az alkohollal való visszaélés bűn és ott, ahol oly szomorú következményekkel jár, nagy bűn. A katolikus egyház nem beszélhet a tökéletes abstinencia érdekében. A szeszitaloktól való tökéletes megtartóztatást csak azokban az esetekben követeli, amikor a szenvedélyt nem lehet megfékezni. De az önkéntes megtartóztatást bűnhődésül a szeszrel való visszaélésekért helyesli, dicséri és megáldja.

Hogy keletkezett a kifli? Az Est-ben olvassuk: Berliki tudósítónk írja, hogy egy történettudós éveken át tartó kutatás után most végre egész pontosan megállapította a kifli eredete és keletkezésének idejét. Mindenekelőtt bebizonyította, hogy legelőször a bécsi pékek sütötték kifliket s az osztrák fővárosból terjedt el azután a kiflisütés az egész világon.

— A bécsi pékek 1683 őszén kezdtek el sütni kifliket — állítja a tudós. — 1683 szeptember 12-én folyt le az a esoda, amelyben a törököket végképen megverték. Ennek a diadalnak a híre természetesen óriási lelkesedést keltett Bécsben. A pékek olyan módon adtak kifejezést lelkesedésüknek, hogy a török birodalom jelvényének, a félholdnak alakjára készítettek süteményeket, azzal a sznádékkal, hogy a közönség vegye meg a félholdat, hogy ne maradjon belőle sen mi.

A bécsi közönség nagy örömmel fogadta az ötletet és a félhold alakú kiflik azonnal igen nagy népszerűsége tettek szert. Mindenki csak „félholdat” akart enni a reggeli kávéhoz s a pékek nem tudtak eleget sütni ebből a süteményből. — Néhány hónap múlva már Németországban is sütöttek kifliket. Később elterjedt az egész világon.

Figyeljünk! PIATNIK NÁNDOR ÉS FIAI BUDAPEST

magyar kártyagyár gyártmányainak valódiságára. — Övakodjunk az utánzásoktól.

Magyar Játékkártyagyár R.-T.

PIATNIK NÁNDOR ÉS FIAI

Budapest, VII., Rottenbiller ucca 17.

Telefon: J. 310-63, J. 453-71.

Alapítva 1824.

A. MALÁTA-PEZSGŐ-SÖRT
HOGYHA MINDIG ISSZA EGÉSZEGET S PÉNZE
EGYRÉSZÉT JUTALOMKÉNT KAPJA VISSZA.
GYÁRTJA A FŐVÁROSI SÖRFŐZŐ R.T. KÖBÁNYÁN.

Csillárok, szellőztetők	
GOLDSTEIN IGNÁC cellárüzem és villanyberendező vállalat	SCHÄFFER BÉLÁNÉ szelvénylámpaormyú mérnöke
Kazinczy u. 53. Tel.: J. 428-35.	
Speciális kávéházi és vendéglői berendező	

Ifj. Grünwald Mór

Budapest, IV. Ferenc József rakpart 6. Tel: J 361-49
Szallodai, vendéglői és kávéházi üveg és porcellán.

Fried Zsigmond és Fia

MŰSZTERGÁLYOS

kávéházi és vendéglői berendezések

Budapest, VI., Király u. 39.

Telefon: József 428-14.

Billiárdasztalok,

éttermi és kávéházi márványasztalok, székek, alpakka- és ezüstözött árúk, hitelesített üveg- és porcellánárúk, billiárdgolyó, billiárdposztó, dominó, sakk, dákok stb. (új és használt).

Evőeszköz, üveg- és porcellán-áru és bútorok kölcsönzése.

Költségvetés, árjegyzék díjtalan!

Alapítva 1888.

Az eredeti

SIDOL

fém-, ablak- és márványtisztításra a legalkalmasabb!

Götsz Lipót Vegytermekek Gyára. Tel.: J. 316-19

JÉG szállítást vállalja és kifogástalanul teljesíti

ERZSEBET JÉGGYÁR
RECHNITZER ÉS BRUCKNER cég

Budapest, VII., Hajtsár út 153.

Telefon: József 396-32.

Dreher
Bak Sör

Garantált teljes zsirtartalmú

sajtjaink

mindenütt beszerezhetők:
Pálpuszta-sajt,
Derby-sajt,
Romadour,
Imperial.

Óvári, Trappista, Casino, Roquefort, Roquefort dobozos.

Derby Sajt és Vajtermelő Részvénytársaság

Központi árusító-telep: Budapest, VIII., Tömö ucca 33/a. sz. Telefon: József 361-10

A legkiválóbb sörkülönlegesség Szent István

Porter sör

a Polgári Serfözde gyártmánya